

ГОЛОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Ю. В. Повстюк, студ.

Донбаська державна машинобудівна академія, м. Краматорськ

Сучасний період розвитку економіки потребує зміни підходів до дослідження фінансово-економічної безпеки, це пояснюється зміною у глобальних та локальних масштабах. В Україні це питання постає особливо гостро, тому що сучасні проблеми світової економіки посилюються в нашій державі в наслідок багаторічної системної кризи. В сучасних українських реаліях тривала економічна криза, яка розпочалася ще у 90-х роках минулого століття, загострилася з приходом світової кризи у 2008 році та продовжується до сих пір на тлі падіння курсу національної валюти, загостренням відносин з Росією.

Сучасна економіка країни знаходиться в умовах постійної зміни як зовнішнього так і внутрішнього середовища під впливом економічних та політичних факторів. Це вимагає від держави пошуку не тільки шляхів адаптації до змінних умов, а й впровадження заходів для забезпечення системи економічної безпеки країни [2].

Серед головних відмітних характеристик економічної безпеки можна позначити наступні [1, 2]:

- економічна безпека є одним із важливих національних пріоритетів;
- економічна безпека тісно пов'язана з геополітичною стратегією та з інституційними аспектами країни;
- економічна безпека являє собою характеристику економічної системи, що визначає її незалежність, стабільність та стійкість, здатність постійного розвитку;
- критерієм економічної безпеки є економічні процеси в певний момент часу;

- індикатором рівня економічної безпеки виступає система показників загальногосподарського та соціально-економічного значення, що мають кількісний вираз;

- економічна безпека визначається ефективністю економіки і повинна підтримуватися всіма її ланками;

- ефективність схеми забезпечення економічної безпеки національної економіки пов'язана з рівнем ризиків, що несуть диспропорції в економічній системі [2].

У сучасних умовах посилюються проблеми внутрішньої регіональної економічної безпеки України у зв'язку із загостренням політичної ситуації в країні. Ці проблеми вимагають перегляду існуючих концепцій економічної безпеки й удосконалення пріоритетних шляхів її забезпечення. В умовах прискореної глобалізації, загострення протиріч у різних сферах діяльності людства, міжнародної конкуренції та конкурентної боротьби на національних ринках, збільшення кількості природних катаклізмів, катастроф та техногенних аварій зростає значущість забезпечення безпеки в цілому та економічної безпеки зокрема на всіх рівнях.

При підвищенні ризиків нестабільності соціально-економічного розвитку України, що виникають під впливом зовнішніх та внутрішніх факторів середовища та враховуючи те, що на даному етапі необхідно впроваджувати європейські принципи просторового розвитку, децентралізації влади та створення об'єднаних територіальних громад, визнаючи високий виробничо-технологічний, економічний та соціальний потенціал країни, виникає необхідність дослідження пріоритетних напрямів підвищення економічної безпеки нашої України.

Основні проблеми забезпечення економічної безпеки, які потребують першочергового вирішення [1]:

- наявність та загострення економічної кризи в Україні в умовах збройної агресії з боку Російської Федерації;

- великий рівень корупції;

- погіршення добробуту населення та зростання рівня безробіття;
- високий рівень тінізації економічної діяльності;
- різке падіння реального ВВП;
- втрата інвестиційної привабливості нашої держави [1].

Аналізуючи основні економічної безпеки України та враховуючі основні умови, яких необхідно дотримуватися у ході її досягнення, пропонуються такі заходи для підвищення економічної безпеки [1]:

- зміцнення цілісності та самостійності держави у сфері економіки;
- подальше реформування економіки та суспільства;
- підвищення інвестиційної привабливості України;
- створення умов для зростання економіки шляхом стабілізації виробництва;
- структурна перебудова економіки шляхом переходу на інноваційні моделі розвитку;
- реструктуризація та модернізація української економіки у контексті Євроінтеграційних процесів;
- подолання "тінізації" економіки через реформування податкової системи;
- планомірне кредитування реального сектору економіки та інфраструктурних проектів;
- зменшення політичної й енергетичної залежності від Росії [1].

Економічна безпека є надзвичайно важливим елементом забезпечення національної безпеки України, що стосується всіх сфер життя нашої держави. Забезпечення економічної безпеки України перебуває у складі основних функцій держави і залежить від сучасних внутрішніх і зовнішніх умов.

Економічна безпека країни — це такий стан держави, за якого вона може створювати і розвивати ефективні умови для перспективного розвитку та зростання добробуту громадян. Багато сучасних внутрішніх та зовнішніх негативних явищ в Україні ставлять її економічну безпеку під загрозу. На мою

думку, основними загрозами економічній безпеці Україні на сучасному етапі розвитку є: високий рівень тіньової економіки, несприятливий інвестиційний клімат, надто високий рівень державного боргу, неконтрольовані міграційні процеси, політична нестабільність тощо.

Безперервне спостереження щодо виникнення зовнішніх і внутрішніх загроз дасть можливість виявити їх причини й негативні наслідки, що дасть змогу забезпечити стабільний та стійкий розвиток національної економіки.

Література

1. Скорук О. В. Економічна безпека держави: сутність, складові елементи та проблеми забезпечення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Сер.: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2016. Вип. 6 (3). С. 39-42.
2. Варналій З. С., Мельник П. В., Тарангул Л. Л. Економічна безпека: навч. посіб. За ред. З.С. Варналія. Київ: Знання, 2009. 647 с